

**1050.
ROCZNICA
CHRZTU
POLSKI LUBIN 2016**

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI LUBIN 2016

W 2016 r. wypadła 1050. rocznica przyjęcia chrześcijaństwa przez Polskę. Znaczenie tego wydarzenia dla kształtującej się w X w. Polski było niepodważalne. Książę Mieszko I chciał stworzyć trwałą organizację ziem, które podbił. Czynnikiem cementującym młody organizm państwowy było chrześcijaństwo. Był to również sposób na to, aby Polska znalazła równorzędne miejsce wśród państw chrześcijańskiej Europy.

ośrodek kultury **wzgórze zamkowe**

MAJ-WRZESIEŃ 2016

Ośrodek Kultury **Wzgórze Zamkowe**

wzgorzezamkowe.pl

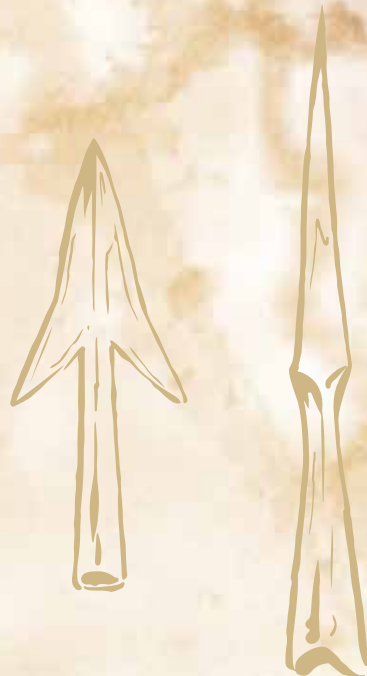
Lubin 2016

ISBN: 978-83-87695-75-0

/WzgorzeZamkowe
wzgorzezamkowe.pl

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI LUBIN 2016

SPIS TREŚCI

6	1050. Rocznicą Chrztu Polski wystawa plenerowa
8	Piastowski Gród wioska edukacyjna
12	Piastowski Gród festyn historyczny
16	Inscenizacja Chrztu Polski finał konkursów
18	1050. Rocznicą Chrztu Polski lekcje historii w plenerze
22	Początki Państwa Polskiego konferencja
24	Tak Polska się zaczęła baśniowy dzień dziecka
26	Życie codzienne w Piastowskim Grodzie warsztaty rzemieślnicze
38	Wczesnośredniowieczne ciekawostki i obyczaje warsztaty interdyscyplinarne
44	Słowiański Gród wioska edukacyjna

POJAWIENIE SIĘ CHRZEŚCJAŃSTWA W POLSCE

W X w. chrześcijaństwo było religią dominującą w Europie. Przynależność do grona państw wiary chrystusowej była niezwykle ważna ze względów politycznych. W stosunkach międzynarodowych władca chrześcijański traktował drugiego jako równego sobie partnera do zawarcia przymierza i nawiązania kontaktów między państwami. Kościół miał duży wpływ na życie ludzi. Wspólne wyznanie łączyło ludzi i kształtowało światopogląd epoki. Instytucja kościelna była ściśle związana z państwem i stanowiła element systemu feudalnego. Poprzez inwestyturę kościół gromadził majątki przynoszące zyski ekonomiczne. Podatki takie jak: dziesięcina oraz świętopietrze sprawiły, iż kościół katolicki był najbogatszą organizacją średniowieczną. Jego wpływy na życie gospodarcze, a co za tym idzie również na polityczne, były ogromne.

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI wystawa plenerowa

Ideą wystawy było pokazanie POCZĄTKÓW POLSKIEJ PAŃSTWOWOŚCI. Podział wystawy na moduły tematyczne miał na celu przypomnienie najważniejszych wydarzeń z czasu kształtowania się Polski: władzy państwowej, źródeł historycznych oraz kultury materialnej i duchowej naszych przodków.

Organizator:

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”,
Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Miejsce: aleja przy budynku edukacyjnym
w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Termin: maj-wrzesień 2016

MIESZKO I

Mieszko I, pierwszy król państwa polskiego, panował w latach 960-1025. Jego panowanie było początkiem państwa polskiego. Mieszko I był chrześcijaninem i wprowadził chrześcijaństwo do Polski.

BOLESŁAW I CHROBRY

Bolesław I Chrobry, drugi król państwa polskiego, panował w latach 1025-1058. Jego panowanie było czasem wielkiej sławy państwa polskiego. Bolesław I Chrobry był chrześcijaninem i wprowadził chrześcijaństwo do Polski.

POLSKA W ŚWIECIE

Polna jest krajem o bogatej historii i kulturze. Jej granice są określone przez naturalne przesłony, takie jak rzeka Wisła i Karpaty.

DOBRAWA

Dobrawa, córka króla czeskiego, została żoną Mieszka I. Jej panowanie było początkiem państwa polskiego. Dobrawa była chrześcijanką i wprowadziła chrześcijaństwo do Polski.

GRÓD LĘCZYCA

Gród Lęczyca, jeden z najstarszych grodów w Polsce, został zbudowany w X wieku. Jego ruiny znajdują się w Lęczycu.

JEDYNOŚĆ

Jedność, jeden z najważniejszych wartości w polskiej kulturze. Jedność oznacza jedność i spójność.

POLSKA W ŚWIECIE

Polna jest krajem o bogatej historii i kulturze. Jej granice są określone przez naturalne przesłony, takie jak rzeka Wisła i Karpaty.

WILK

Wilk, jeden z najpopularniejszych zwierząt w polskiej kulturze. Wilk jest symbolem siły i odwagi.

GRÓD POZNAŃ

Gród Poznań, jeden z najstarszych grodów w Polsce, został zbudowany w X wieku. Jego ruiny znajdują się w Poznaniu.

JEDYNOŚĆ

Jedność, jeden z najważniejszych wartości w polskiej kulturze. Jedność oznacza jedność i spójność.

POLSKA W ŚWIECIE

Polna jest krajem o bogatej historii i kulturze. Jej granice są określone przez naturalne przesłony, takie jak rzeka Wisła i Karpaty.

BISON

Bison, jeden z najpopularniejszych zwierząt w polskiej kulturze. Bison jest symbolem siły i odwagi.

JEDYNOŚĆ

Jedność, jeden z najważniejszych wartości w polskiej kulturze. Jedność oznacza jedność i spójność.

POLSKA W ŚWIECIE

Polna jest krajem o bogatej historii i kulturze. Jej granice są określone przez naturalne przesłony, takie jak rzeka Wisła i Karpaty.

POLSKA W ŚWIECIE

Polna jest krajem o bogatej historii i kulturze. Jej granice są określone przez naturalne przesłony, takie jak rzeka Wisła i Karpaty.

BISON

Bison, jeden z najpopularniejszych zwierząt w polskiej kulturze. Bison jest symbolem siły i odwagi.

JEDYNOŚĆ

Jedność, jeden z najważniejszych wartości w polskiej kulturze. Jedność oznacza jedność i spójność.

POLSKA W ŚWIECIE

Polna jest krajem o bogatej historii i kulturze. Jej granice są określone przez naturalne przesłony, takie jak rzeka Wisła i Karpaty.

POLSKA W ŚWIECIE

Polna jest krajem o bogatej historii i kulturze. Jej granice są określone przez naturalne przesłony, takie jak rzeka Wisła i Karpaty.

BISON

Bison, jeden z najpopularniejszych zwierząt w polskiej kulturze. Bison jest symbolem siły i odwagi.

PIASTOWSKI GRÓD

wioska edukacyjna

W przygotowanych stanowiskach warsztatowych odbywały się atrakcje dla grup zorganizowanych - zajęcia edukacyjne przeprowadzali wykwalifikowani instruktorzy w następującym zakresie tematycznym :

- warsztaty tańców dawnych,
- warsztaty rzemieślnicze: tkactwo, garncarstwo, kowalstwo,
- zbrojownia: stroje i zbroje w Państwie Piastów,
- łucznictwo: gawęda i nauka.

W ofercie udział wzięły dzieci i młodzież z licznych placówek oświatowych znajdujących się na terenie Lubina i okolic. Zajęcia realizowane w godzinach popołudniowych przeznaczone były dla odbiorców indywidualnych.

Organizator:

Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Współorganizator:

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Miejsce: tereny zielone Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Termin: 23-29 maja 2016

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

PIASTOWSKI GRÓD

festyn historyczny

W programie festynu przygotowane były takie atrakcje jak:

- gry i zabawy plebejskie,
- pokazy i warsztaty tańców dawnych,
- konkursy rzemieślnicze dla publiczności,
- pokazy walk wojów i rycerzy piastowskich,
- turniej łuczniczy i oszczepniczy dla publiczności,
- koncert muzyki dawanej.

Festyn historyczny zrealizowany na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie odbył się w formie dwudniowych atrakcji dla wszystkich mieszkańców Lubina i okolic, podsumowaniem wydarzenia był koncert muzyki dawnej oraz pokaz teatru ognia.

Organizator:

Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Współorganizator:

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Miejsce: tereny zielone Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Termin: 28-29 maja 2016

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

CHRZEST I JEGO ZNACZENIE

Mieszko I poprzez zawarcie przymierza z chrześcijańskimi Czechami dokonał istotnego manewru politycznego. Zdobył sojusznika w walce z Pomorzanami, głównym rywalem w ekspansji na obszary nadbałtyckie. Małżeństwo z księżniczką czeską Dobrawą w 965 r. przyspieszyło przyjęcie chrztu w 966 r. Czechy w tym czasie nie miały własnego biskupstwa, a arcybiskupstwo w Magdeburgu nastawione na rozprzestrzenianie swoich wpływów na wschód było w procesie tworzenia. Mieszko wykorzystując rywalizację między ośrodkami, doprowadził do uznania terytorium Polski za obszar podległy Rzymowi. Własna organizacja kościelna świadczyła o niezależności młodego organizmu państwowego. To było istotne ze względu na ówczesną sytuację międzynarodową. Przymierze polsko-czeskie było korzystne dla obu stron.

CHRZEST MIESZKA I inscenizacja historyczna

Inscenizacja historyczna Chrztu Mieszka I przygotowana została przez uczniów z Zespołu Szkół Sportowych w Lubinie. Dodatkowym elementem wydarzenia było rozdanie nagród laureatom konkursów: fotograficznego i plastycznego, które organizowała lubińska placówka oświatowa wraz z instytucją kultury.

Organizator:

Zespół Szkół Sportowych w Lubinie,
Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Miejsce: tereny zielone Centrum Edukacji
Przyrodniczej w Lubinie

Termin: 25 maja 2016

Ogłoszenia wyników konkursów plastycznego i fotograficznego dokonała dyrektor ZSS, Barbara Szymańska (fot. str. 17).

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

lekcje historii w plenerze

Lekcje historii w plenerze dla grup zorganizowanych odbywały się w miesiącu czerwcu oraz wrześniu. Zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowanych instruktorów, a zakres wiedzy dostosowany został do wieku uczestników.

Organizator:

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Miejsce: aleja przy budynku edukacyjnym
w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

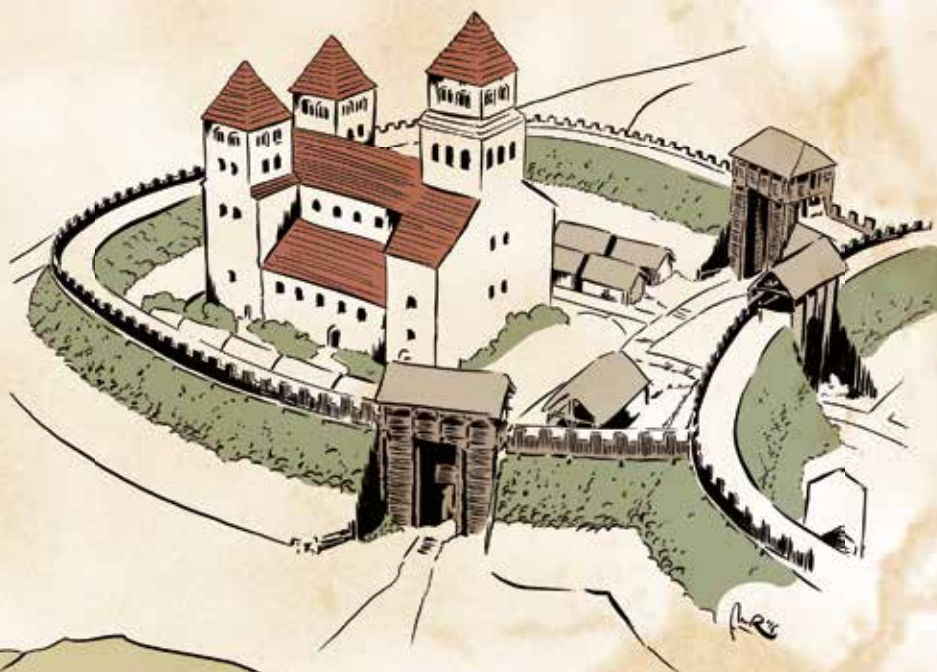
Termin: czerwiec i wrzesień 2016

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

POZNAŃ

Mieścił się na Ostrowie Tumskim, wówczas piaszczystej wyspie w widłach Warty i Cybiny. Była to dobra lokalizacja do założenia osady zarówno ze względów militarnych, jak i komunikacyjnych. Osadnicy pojawili się tutaj najpóźniej na przełomie IX i X w. W północnej części wyspy powstał niewielki gród z drewnianą zabudową. Mieszko I ok. poł. X w. uczynił z niego potężny zespół obronny, z którym związane są początki państwa polskiego i chrześcijaństwa w Polsce. Pierwotny gród został znacznie powiększony, a od wschodu dobudowano do niego drugi, nieco większy człon (tzw. katedralny), otoczony wałem. W części książęcej, w miejscu obecnego kościoła Najświętszej Marii Panny, zbudowana została kamienna, dwukondygnacyjna siedziba (palatium). Była to prawdopodobnie pierwsza monumentalna budowla w państwie Piastów, połączona z kaplicą, ufundowaną zgodnie z tradycją przez Dobrawę, żonę Mieszka.

GNIEZNO

Gniezno już w połowie X wieku n.e. stało się największym grodem powstającej polskiej państwowości. W VIII wieku została w tym miejscu - czyli na „Wzgórzu Lecha” - wzniesiona siedziba księcia składająca się z grodu i podgrodzia. Zabudowania otoczone były wałem drewniano - ziemnym. Od tego momentu Gniezno przeżywało ciągły rozwój aby w 1000 r. n.e. gościć cesarza niemieckiego Ottona III, a 25 lat później być świadkiem historycznej koronacji księcia polskiego Bolesława Chrobrego. Od 1025 roku Bolesław był królem, Polska królestwem, a Gniezno jego stolicą.

GRANICE POLSKI ZA MIESZKA I

Polanie przyjmując proces chrystianizacji na swoich ziemiach wstąpili tym samym do grona ludów cywilizowanych. Otrzymali równoprawny status w ramach wspólnoty chrześcijańskiej, obejmującej w X wieku rozwinięte kraje Europy.

Kościół stanowił istotny element, na którym władca opierał swoją działalność. Duchowni jako wykształceni ludzie prowadzili kancelarię władcy, kontrolowali skarb oraz podnosili poziom wiedzy wśród elity rządzącej oraz społeczeństwa.

POCZĄTKI PAŃSTWA POLSKIEGO konferencja

Z okazji 1050. Rocznicy Chrztu Polski zorganizowana została konferencja, w której uczestniczyli uczniowie z lubińskich placówek oświatowych. Program konferencji obejmował wykłady historyczne oraz prezentację multimedialną. Podsumowaniem spotkania była dyskusja, w której aktywnie brali udział uczniowie z lokalnych szkół.

Organizator:

Zespół Szkół nr 3 w Lubinie
Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Miejsce: Zespół Szkół nr 3 w Lubinie

Termin: 13/05/2016

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

POLSKA ZA MIESZKA I

Fragment dokumentu Dagome iudex (ok. 991 r.)

[...] w całości jedno państwo, które zwie się Schinesghe [Gniezno] z wszystkimi swymi przynależnościami w tych granicach, jak się zaczyna od pierwszego boku długim morzem [stąd] granica Prus aż do miejsca, które nazywa się Ruś, a granicą Rusi, ciągnąc aż do Craccoa [Krakowa] i od tego Craccoa aż do rzeki Oddere [Odry], prosto do miejsca, które nazywa się Alemure, a od tej Alemury aż do ziemi Milze [Milczan] i od granicy Milze prosto do Oddere [Odra] i stąd idąc wzdłuż rzeki Oddere aż do rzeczzonego państwa Schinesghe.

TAK POLSKA SIĘ ZACZEŁA

baśniowy dzień dziecka

Organizator:

Stowarzyszenie „Sport-Art.”

Współorganizator:

Ośrodek Kultury „Wzgórze Zamkowe”

Współfinansowane przez:

Gminę Miejską Lubin

Miejsce: aleja przy budynku edukacyjnym
w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Termin: 01/06/2016

Baśniowy Dzień Dziecka w plenerze zorganizowany został z myślą o najmłodszych mieszkańcach Lubina i okolic. Realizacja wydarzenia podzielona była na dwie części: warsztaty twórcze przeznaczone dla grup zorganizowanych, które odbywały się w godzinach przedpołudniowych oraz warsztaty twórcze, zabawy sprawnościowe i animacje przeznaczone dla indywidualnych odbiorców, zrealizowane w godzinach popołudniowych. Rodzinne warsztaty twórcze odbywały się w przygotowanych stanowiskach warsztatowych i były ofertą bezpłatną dla wszystkich uczestników.

warsztaty twórcze

Barbara Kocur, Joanna Pokusa, Adrianna Stasiak, Iwona Skrypin

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI LUBIN 2016

Pancerny drużynnik - zawodowy wojownik, któremu władca wypłacał żołd a także dostarczał odzież, broń oraz konie. Dodatkowo książę zapewniał opiekę jego rodzinie. Wchodził on w skład drużyny książęcej. Władca utrzymywał ją z danin od ludności rolniczej i ze zdobyczy wojennych. Używana była dla szerzej zakrojonych działań zbrojnych, także ofensywnych. Była to stała siła zbrojna przy księciu. Doskonale zorganizowana, zdyscyplinowana, dobrze wyszkolona i liczna drużyna dała pierwszym Piastom zasadniczą przewagę nad innymi ośrodkami plemiennymi. Pozwoliło im to na szybką ekspansję państwa piastowskiego, a także na prowadzenie wojen z sąsiednimi państwami.

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI LUBIN 2016

Część drużynników stanowiła straż przyboczną księcia - pozostali rozmieszczeni byli w grodach. I tak np. wg Galla Anonima 1500 pancernych w Gnieźnie, 1300 w Poznaniu, 800 we Włocławku i 300 w Gieczu. Mieszko I miał 3000 pancernych, a Bolesław Chrobry już 3900. Obowiązek zaopatrzenia wojska spoczywał na okolicznej ludności zamieszkującej tzw. wsie służebne.

ŻYCIE CODZIENNE W PIASTOWSKIM GRODZIE

warsztaty rzemieślnicze

Kurator projektu:
Małgorzata Biadala

Organizator:
Stowarzyszenie „Sport-Art.”

Współfinansowane przez:
Gminę Miejską Lubin
Starostwo Powiatowe w Lubinie

Miejsce: tereny zielone Centrum Edukacji
Przyrodniczej w Lubinie

Termin: czerwiec-wrzesień 2016

Jak wyglądało życie codzienne w dawnych czasach? Odpowiedzią na pytanie był cykl warsztatów prezentujący wybrane rzemiosła. Zajęcia warsztatowe skierowane zostały do dzieci, młodzieży i dorosłych, a przeprowadzali je wykwalifikowani instruktorzy, na co dzień związani z daną dziedziną rzemieślniczą. Najważniejszym elementem cyklu było zapewnienie uczestnikom możliwości aktywnego udziału w przygotowanej ofercie. Zajęcia odbywały się w plenerze, na terenach zielonych w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie.

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

GRÓD LEDNICA

Położony był na największej wyspie na Jeziorze Lednica blisko Gniezna. Najprawdopodobniej miejsce Chrztu Polski. Za czasów Mieszka I zbudowano tutaj zespół przedromańskiej architektury pałacowo-sakralnej tzw. palatium władcy połączony z kaplicą oraz kościół z prostym zamknięciem prezbiterium. W tym miejscu zamieszkała czeska księżniczka Dobrawa po przybyciu do naszego kraju. Był jednym z głównych ośrodków administracyjnych Polski. Na terenie grodu zlokalizowano miejsca pochówków osób o najwyższym statusie społecznym.

ŻYCIE CODZIENNE W PIASTOWSKIM GRODZIE

warsztaty garncarskie

Marta Miłkowska

Ceramika „Farma Martynika”

GARNCARSTWO

Garncarstwo to jedno z najstarszych rzemiosł rękodzielniczych, które znane było na ziemiach polskich już 2500 lat p. n. e. Podczas warsztatów garncarskich uczestnicy uczyli się tworzenia wyrobów rękodzielniczych w formie naczyń i przedmiotów codziennego użytku.

W zajęciach warsztatowych wzięli udział indywidualni uczestnicy, podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz dzieci w wieku przedszkolnym z lokalnych placówek oświatowych.

warsztaty plecionkarskie

Małgorzata Biadala
Agnieszka Pierzyńska
Małgorzata Zajdel

PLECIONKARSTWO

Plecionkarstwo to rzemiosło zajmujące się wyplataniem i tworzeniem wszelkiego rodzaju wyrobów ozdobnych i użytkowych ze słomy, wikliny i różnego rodzaju traw.

Zajęcia warsztatowe odbywały się w plenerze, na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie.

warsztaty tkackie

Beata Stasiak

„BARDO” Gabinet Pomocy Psychologicznej
i Arteterapii

TKACTWO

Tkactwo jest rzemiosłem zajmującym się ręcznym wyrobem tkanin z przędzy. Dzięki tkactwu powstają lniane, wełniane i konopne tkaniny.

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

SOKÓŁ WĘDROWNY (łac. *Falco peregrinus*)

Sokół wędrowny cechuje się dość krępą i mocną budową ciała, długimi ostro zakończonymi skrzydłami, niezbyt długim ogonem oraz wyjątkowo dużymi w stosunku do reszty ciała szponami. W locie pikującym osiąga prędkość do 360 km/h, co czyni go najszybszym żywym organizmem na Ziemi.

(łac. *Accipiter gentilis*)

JASTRZĄB

Niezwykle wszechstronny i bardzo skuteczny łowca, który zyskał sobie wśród sokołników wyjątkowe uznanie za swoją uniwersalność i skuteczność. Jastrząb jest ptakiem typowym dla terenów leśnych, które są mu niezbędne do lęgów.

ORZEŁ PRZEDNI (łac. *Aquila chrysaetos*)

To jeden z najbardziej majestatycznych gatunków ptaków drapieżnych występujących w Polsce. Wielkością ustępujący tylko bielikowi. Ubarwienie dorosłych ptaków jest brązowe, spód jaśniejszy, lotki i końce sterówek czarne. W górach zasiedla gęste lasy z dużym udziałem jodły. Na nizinach często wybiera lasy bagienne, w sąsiedztwie terenów dogodnych do polowania, np. pastwisk i łąk. Poluje na inne ptaki oraz na małe ssaki: zające, susły, kuny, a nawet lisy i młode kozice.

warsztaty pszczelarskie

Bogusława Nawara
Pasieka „ZUZIA”

PSZCZELARSTWO

Pszczelarstwo jest rzemiosłem rolniczym, które zajmuje się hodowlą pszczół - wywodzi się od bartnictwa.

warsztaty tworzenia świec

Joanna Bagińska

Podczas warsztatów uczestnicy tworzyli świece z naturalnego wosku pszczelego.

warsztaty witrażu

Marcelina Kolmaga
Małgorzata Biadala

WITRAŻOWNICTWO

Rozwój witrażownictwa rozpoczął się wraz z pojawieniem się chrześcijaństwa. Rzemiosło obejmuje wytwarzanie przedmiotów dekoracyjnych i użytkowych, do wytworzenia witrażu niezbędne jest kolorowe szkło.

W projekcie udział wzięli wykwalifikowani instruktorzy, znawcy dziedziny - to oni stanowili integralną część cyklu warsztatów rzemieślniczych.

warsztaty kowalskie

Franciszek Kopeć

KOWALSTWO

Kowalstwo jest rzemiosłem, w którym rzemieślnik zajmuje się wykuwaniem przedmiotów z metalu.

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

Chata mieszkalna w konstrukcji zrębowej – belek łączonych w narożnikach. Dachy pokryte były strzechą ze słomy oraz dodatkową konstrukcją chroniącą dach przed zerwaniem przez wiatr. Ubita glina lub deski stinowiły podłogę. We wnętrzu znajdowało się palenisko, którego dym miał ujście w otworze jednej ze ścian. Legowisko było usłane skórą a umeblowanie chaty składało się z drewnianych stołków i skrzyni.

1.

2.

3.

6.

8.

4.

5.

7.

Przedmioty codziennego użytku: 1) cebrazyk z drewnianych klepek, 2) gliniany dzban, 3) sierp do żęcia [ścinania] zboża, 4) nożyce, 5) krzesiwo kabłąkowe, 6) klucz do zamka, 7) grzebień z poroża jelenia, 8) drewniany czerpak do wody i łyżka

ŻYCIE CODZIENNE

Kultura chrześcijańska, która wyrosła na bogatych tradycjach śródziemnomorskiego antyku, w sposób bardziej zrozumiały wyjaśniała filozofię życia od poprzednich ideologii. Chrześcijaństwo reprezentowało wyższą kulturę. Przyjmowało się stopniowo, ale niektóre obyczaje nowej wiary przyswajały się szybko: np. chrześcijański system liczenia dni tygodnia. Na przełomie X i XI w. na ziemiach polskich pojawiły się pierwsze zakony, które potęgowały proces chrystianizacji. Religia przyspieszała proces konsolidacji państwa.

Małgorzata Biadala, Małgorzata Zajdel,
Izabela Grygiel

warsztaty nadawania wzoru tkaninie

warsztaty kształtowania filcu

warsztaty tańców dawnych

Małgorzata Zajdel

TAŃCE DAWNE

Uczestnicy mieli okazję nauczyć się takich tańców jak: kender, taniec maltański, taniec dworski i taniec praczeki.

MIESZKO I animacje dla najmłodszych

Katarzyna i Tomasz Nimczyk

Miejsce: tereny zielone Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie

Termin: czerwiec-sierpień 2016

WCZESNOŚĆREDNIOWIECZNE CIEKAWOSTKI I OBYCZAJE warsztaty dla każdego

Kurator projektu:

Piotr Bieruta

Organizator:

Stowarzyszenie „LUBIN I OKOLICE”

Współfinansowane przez:

Gminę Miejską Lubin

Miejsce: tereny zielone Centrum Edukacji

Przyrodniczej w Lubinie

Termin: czerwiec-wrzesień 2016

Warsztaty o interdyscyplinarnym charakterze, łączące przekaz wiedzy historycznej z działaniami z zakresu sztuk plastycznych. Spotkania warsztatowe odbywały się na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie. Udział w warsztatach wzięły dzieci, młodzież szkolna oraz podopieczni Warsztatów Terapii Zajęciowej.

komiks historyczny

Piotr Bieruta, Elżbieta Matyjasik

strój wczesnośredniowieczny

Witold Łuczyński

legendy piastowskie

Piotr Bieruta, Justyna Karlińska

szkatułka Dobrawy

Witold Łuczyński

słowiński zwierzyniec

Piotr Bieruta, Lidia Koszowska

1050. ROCZNICA CHRZTU POLSKI

ŻUBR (łac. *Bison bonasus*)

Żubr to największy żyjący obecnie ssak Europy. Pierwotnym środowiskiem żubra są puszcze z przewagą wilgotnego lasu nizinnego. Ciężar ciała byka waha się od 440 do 920 kg, a wysokość dochodzi do 188 cm. Samice ważą od 320 do 640 kg. Dieta żubrów obejmuje ponad 400 gatunków roślin.

JELEŃ (łac. *Cervus*)

Jeden z największych gatunków z rodziny jeleniowatych. Jeleń szlachetny występujący w Polsce może osiągać 2,5 m długości i wysokość w kłębie do 1,5 m. Średnia masa jeleni waha się w granicach 150-160 kg, przy czym największe rozmiary osiągają osobniki około 12. roku życia – samce 224 kg, samice 132 kg. Pożywienie jeleni stanowią pędy, liście, kora i owoce drzew, trawy i zboża.

średniowieczny gród

Piotr Bieruta, Małgorzata Biadala,
Kamila Tworek

gobelin

Piotr Bieruta, Izabela Grygiel

SŁOWIAŃSKI GRÓD

wioska edukacyjna

Organizator:

Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie
Grupa RH „Dziady Borowe”

Miejsce: tereny zielone Centrum Edukacji
Przyrodniczej w Lubinie

Termin: 13-15/08/2016

Wioska edukacyjna zorganizowana została w trakcie lata i była alternatywą dla dzieci i młodzieży, która spędzała wakacje w mieście. Doświadczeni instruktorzy z grupy rekonstrukcyjno-historycznej „Dziady Borowe” przygotowali szereg atrakcji kierowanych do osób spędzających czas wolny na terenie Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie. W każdym dniu, trwania Słowiańskiego Grodu, odbywały się pokazy walk wojów, kuchni wczesnośredniowiecznej oraz warsztaty i zabawy sprawnościowe dla uczestników wydarzenia.

1050. ROCZNICA CHRTU POLSKI

wydarzenia
maj-wrzesień 2016, Lubin

Projekty edukacyjne z okazji 1050. Rocznic
Chrtu Polski zrealizowane zostały przez:

Ośrodek Kultury **Wzgórze Zamkowe**
ul. Mikołaja Pruzi 7 i 9, 59-300 Lubin
wzgorzezamkowe.pl

Centrum Edukacji Przyrodniczej w Lubinie
ul. Wrocławska, 59-300 Lubin
zoo-lubin.pl

Stowarzyszenie „Sport-Art.”
ul. Mikołaja Pruzi 7, 59-300 Lubin

Stowarzyszenie „LUBIN I OKOLICE”
ul. Mikołaja Pruzi 9, 59-300 Lubin

ogólna koncepcja:
dr Marek Zawadka

organizacja merytoryczna:
Małgorzata Biadala, Piotr Bieruta, Ewelina
Haduch, Kamila Tworek

promocja i reklama:
Ewelina Haduch, Karolina Nowak

organizacja techniczna:
Andrzej Kobza, Grzegorz Polewczyk

organizacja uczestników:
Justyna Karlińska

ilustracje (wystawa, katalog), teksty:
Maciej Mazur

opracowanie graficzne wystawy:
Tomasz Pulwer

opracowanie graficzne katalogu:
Kamila Tworek

zdjęcia:
Małgorzata Biadala, Piotr Bieruta, Agata
Bończak, Izabela Grygiel, Justyna Karlińska

instruktorzy lekcji historii:
Justyna Karlińska, Maciej Mazur

pomoc organizacyjna:
Aneta Bilewicz, Izabela Grygiel, Olga Spiak,
Magdalena Lisowska, Halina Tokarczyk

Projekt edukacyjny „**Warsztaty rzemieślnicze podczas 1050. rocznicy Chrtu
Polski**” dofinansowany został ze środków:

Gminy Miejskiej Lubin
Starostwa Powiatowego w Lubinie

POWIAT LUBIŃSKI

Projekt edukacyjny „**Warsztaty historyczne podczas 1050. rocznicy Chrtu
Polski**” dofinansowany został ze środków:

Gminy Miejskiej Lubin

Projekt artystyczno-edukacyjny „**Baśniowy Dzień Dziecka**” dofinansowany zo-
stał ze środków:

Gminy Miejskiej Lubin

wzgorzezamkowe.pl

Lubin 2016

ISBN: 978-83-87695-75-0

Organizatorzy:

Sponsor:

wzgorzezamkowe.pl

Lubin 2016

ISBN: 978-83-87695-75-0